

**ΘΕΜΑ 16ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3**

**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλήν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ᾧστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ᾧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

**B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Αξιῶ δέ, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.*

**Μονάδες 10**

2. Ποια υπήρξε η ανάπτυξη της *φυσικής ρητορείας* από τον ομηρικό Νέστορα μέχρι τον Περικλή;

**Μονάδες 10**

3. Να εντοπίσετε στο προοίμιο τα ρητορικά πάθη.

**Μονάδες 10**

4. Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται η προσπάθεια του Λυσία να σκιαγραφήσει τον χαρακτήρα του Μαντιθέου;

**Μονάδες 10**

5. α) *ἠνάγκασμαι, φαίνωμαι, δέομαι, δοκιμάζειν, ἵππευον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

**Μονάδες 5**



β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. κακῶς	α) ἠδέως
2. πολλή	β) δύσνους
3. μέγιστος	γ) ὀλίγη
4. ἀηδῶς	δ) βελτίων
5. εὖνους	ε) ἐλάχιστος
	στ) μετρίως
	ζ) καλῶς

Μονάδες 5

#### ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Έχω δε την αξίωση, κύριοι βουλευτές, εάν αυτό μόνο σας αποδείξω, ότι δηλαδή συμπαθώ το παρόν πολίτευμα και ότι έχω αναγκαστεί να μετέχω στους ίδιους κινδύνους με σας, να μην υπάρχει ακόμη καμία ωφέλεια σε μένα· εάν όμως φαίνομαι ότι και ως προς τα άλλα έχω ζήσει τίμια και πολύ διαφορετικά από τη γνώμη και τις συκοφαντίες των εχθρών μου, σας ικετεύω εμένα βέβαια να εγκρίνετε βουλευτή, ενώ αυτούς να τους θεωρείτε κακούς. Πρώτα, λοιπόν, θα αποδείξω ότι δεν υπηρέτησα ως ιππέας ούτε ήμουν στην πατρίδα την εποχή των Τριάκοντα ούτε έλαβα μέρος στο τότε καθεστώς.

2. Σχολικό βιβλίο σελίδες 9-10: «Ο Όμηρος θεωρεί την ευγλωττία...όπως ακριβώς εκφωνήθηκε».

3. Ο ομιλητής επιτυγχάνει από την αρχή να διεγείρει στις ψυχές των ακροατών του αισθήματα αγανάκτησης και οργής εναντίον των αντιπάλων του με τη φράση «εἰμὶ συνήδη...της κατηγορίας», καθώς εκφράζει την βεβαιότητά του για την πρόθεση της κατηγορίας, ενώ ταυτόχρονα μειώνει τους κατηγορούς τους. Προσπαθεί να προκαλέσει υποψίες και σοβαρές αμφιβολίες για τα πραγματικά τους κίνητρα, υποστηρίζοντας ότι άδικα συκοφαντείται «τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις», ενώ καταληκτικά μιλώντας υποστηρίζει ότι με τη δημοκρατική και ανεπίληπτη ζωή του θα καταφέρει να αποδείξει το ποιόν τους «**τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χείρους εἶναι**» υποσκάπτοντας μ' αυτό τον τρόπο την ειλικρίνεια των προθέσεών τους και την αξιοπιστία τους.

4. Ο Λυσίας παρουσιάζει αρχικά τον Μαντίθεο ως ένα έντιμο πολίτη που δεν διστάζει να μιλήσει για τη ζωή του, καθώς δεν έχει τίποτε να κρύψει «**ἠγοῦμαι γὰρ...καταστήναι**». Πρόκειται για ένα θύμα της κακότητας των κατηγορών του, ο οποίος παρά το γεγονός ότι συκοφαντείται, σχεδόν αποκαλεί τους



συκοφάντες του ευεργέτες. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ως κυρίαρχο στοιχείο του χαρακτήρα του η αυτοπεποίθησή του «ἐγὼ οὐτῶ ἐμαυτῶ πιστεύω...ἠγήσεσθαι» χωρίς να αφήνει περιθώρια για αμφιβολίες σχετικά με τις πράξεις της ζωής του. Είναι απόλυτα σίγουρος για την αθωότητά του. Τέλος διαφαίνεται όχι μόνο η πιστή του αφοσίωση στους δημοκρατικούς θεσμούς, αλλά και ότι η όλη συμπεριφορά του υπήρξε άψογη καθώς το ήθος του ήταν έντιμο και ειλικρινές «ὡς εὔνους εἰμι...καὶ ὡς ἠνάγκασμαι...δέομαι ὑμῶν...χείρους εἶναι».

5. α) ανάγκη, φανερός, δέηση, δοκιμασία, ἵππος  
β) 1-ζ, 2-γ, 3-ε, 4-α, 5-β